

Moderna
arhivistika

Časopis arhivske teorije in prakse
Journal of Archival Theory and Practice

Letnik 2 (2019), št. 1 / Year 2 (2019), No. 1

Maribor, 2019

Moderna arhivistika

Časopis arhivske teorije in prakse

Journal of Archival Theory and Practice

Letnik 2 (2019), št. 1 / Year 2 (2019), No. 1

ISSN 2591-0884 (online)

ISSN 2591-0876 (CD_ROM)

Izdaja / Published by:

Pokrajinski arhiv Maribor / Regional Archives Maribor

Glavni in odgovorni urednik / Chief and Responsible editor:

*Ivan Fras, prof., Pokrajinski arhiv Maribor, Glavni trg 7, SI-2000 Maribor,
telefon/ Phone: +386 2228 5017; e-pošta/e-mail: ivan.fras@pokarh-mb.si*

Glavna urednica / Editor in chief:

mag. Nina Gostenčnik

Uredniški odbor / editorial board:

- dr. Thomas Aigner, Diözesanarchiv St. Pölten, Avstrija
- dr. Borut Batagelj, Zgodovinski arhiv Celje, Slovenija
- dr. Bojan Cvelfar, Arhiv Republike Slovenije, Slovenija
- mag. Nada Čibej, Pokrajinski arhiv Koper, Slovenija
- Ivan Fras, Pokrajinski arhiv Maribor, Slovenija
- mag. Nina Gostenčnik, Pokrajinski arhiv Maribor, Slovenija
- dr. Joachim Kemper, Institut für Stadtgeschichte Frankfurt am Main, Nemčija
- Leopold Mikec Avberšek, Pokrajinski arhiv Maribor, Slovenija
- dr. Miroslav Novak, Pokrajinski arhiv Maribor, Slovenija
- dr. Rik Opsommer, Stadsarchief Ieper - Universiteit Gent, Belgija
- Darko Rubčić, Državni arhiv u Zagrebu, Hrvaška
- dr. Izet Šabotić, Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli, Bosna in Hercegovina
- mag. Boštjan Zajšek, Pokrajinski arhiv Maribor, Slovenija

Recenziranje / Peer review process:

Prispevki so recenzirani. Za objavo je potrebna pozitivna recenzija. Proces recenziranja je anonimen. / All articles for publication in the conference proceedings are peer-reviewed. A positive review is needed for publication. The review process is anonymous.

Lektoriranje / Proof-reading:

mag. Boštjan Zajšek, mag. Nina Gostenčnik

Prevajanje:

mag. Boštjan Zajšek (slovenščina), mag. Nina Gostenčnik (slovenščina, angleščina), Lučka Mlinarič (bosanščina, hrvaščina, srbsščina)

Oblikovanje in prelom / Design and typesetting:

mag. Nina Gostenčnik

Objavljeni prispevki so prosto dostopni. Vse avtorske pravice ima izdajatelj Pokrajinski arhiv Maribor.

©Pokrajinski arhiv Maribor Za prijavo in objavo prispevkov ni potrebno plačilo. / The publication offers open access to whole texts of the published articles. ©Pokrajinski arhiv Maribor. All articles are published free of charge.

<http://www.pokarh-mb.si/si/p/3/49/moderna-arhivistika.html>

Prejeto / Received: 8. 2. 2019

1.04 Professional Article

1.04 Strokovni članek

IMPLEMENTACIJA GDPR V CERP-U - PRIMER DOBRE PRAKSE NA HRVAŠKEM

Branka MOLNAR, Antonia KNEŽEVIĆ

Center za restrukturiranje in prodajo, Zagreb, Hrvaška

branka.molnar@gmail.com

Izvleček:

Članek opisuje postopke upravljanja z osebnimi podatki, ki jih izvaja CERP, pravna oseba z javnimi pooblastili, s ciljem usklajevanja odredb GDPR, potem ko je v Republiki Hrvaški stopil v veljavo Zakon o izvajanju Splošne uredbe o varstvu podatkov. Poudarjeno je, da je CERP dolžan sprejeti načelo javnosti, ko gre za podatke v zvezi z njegovo primarno dejavnostjo, tj. upravljanjem z državno imovino, vendar pa je v postopkih, v katerih so navedeni osebni podatki njegovih zaposlenih ali strank, dolžan spoštovati GDPR ter druge tozadevne predpise Republike Hrvaške. Uvajajo se nove vrste evidenc in dokumentov, ki spremljajo postopke implementacije in skupaj s Posebnim popisom gradiva CERP določajo roke hrambe.

Ključne besede:

GDPR, CERP, osebni podatki, odprti podatki, implementacija

Abstract:

Implementation of GDPR in the Centre for Restructuring and Sales - an Example of Good Practice in Croatia

The article describes the procedures for managing personal data carried out in the CERP, a legal entity with public authority, with the aim of harmonizing the provisions of the GDPR after the Law on the Implementation of the General Data Protection Regulation entered into force in the Republic of Croatia. It is emphasized that CERP is obliged to adopt the principle of publicity when it comes to data relating to its primary activity, i. e. the management of state property, but it is obliged to respect the GDPR and other regulations of the Republic of Croatia in the procedures in which the personal data of its employees or clients are listed. It introduces new types of records and documents that accompany the implementation procedures and, together with the Special Census Materials List, determine their storage times.

Key words:

GDPR, CERP, personal data, open data, implementation

1. UVOD

Center za restrukturiranje in prodajo (Centar za restrukturiranje i prodaju¹, v nadaljevanju: CERP) je bil kot pravni naslednik Agencije za upravljanje z državno imovino (*Agencija za upravljanje državnom imovinom*) ustanovljen na temelju odredbe Zakona o upravljanju in razpolaganju z imovino Republike Hrvaške² (v nadaljevanju: Zakon) leta 2013.

CERP je pravna oseba z javnimi pooblastili, ki se ukvarja z upravljanjem delnic in poslovnih deležev trgovskih družb, ki niso strateškega ali posebnega pomena za državo in katerih imetnik je Republika Hrvaška, in delnicami ter poslovnimi deleži trgovskih družb, katerih imetnika sta Hrvaški zavod za pokojninsko zavarovanje in Državna agencija za zavarovanje varčevalnih vlog in sanacijo bank. Gre za delnice in poslovne deleže družb, ki so v postopku sanacije in privatizacije bank, razen tistih družb, katerih restrukturiranje, upravljanje in razpolaganje z njimi ureja poseben zakon (Zakon o upravljanju, 2013, čl. 21, 22).

Za izvajanje svojih aktivnosti je CERP odgovoren vladi Republike Hrvaške.

2. POLITIKA ODPRTIH PODATKOV

Vse od svoje ustanovitve leta 2013 je CERP kot pravna oseba z javnimi pooblastili zavezan Zakonu o pravici do dostopa do informacij (*Zakona o pravu na pristup informacijama*, v nadaljevanju: ZPPI)³, kar pomeni, da so pravice do dostopa do informacij, njihove ponovne uporabe in tudi spreminjanja regulirane javno in transparentno⁴ v skladu z načeli ZPPI⁵.

ZPPI „vsebuje odredbe, ki so v skladu z naslednjimi akti Evropske unije: Direktiva 2003/98/EZ Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. novembra 2003 o ponovni uporabi informacij javnega sektorja ter Uredba 1049/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2001 o javnem pristopu pristopu k dokumentom Evropskega parlamenta, Sveta in Evropske komisije“ (ZPPI, 2013, čl. 2).

Glede na Zakon se z državno lastnino upravlja v skladu z načelom javnosti, kar se zagotavlja z „*uvedbo in javno objavo preglednih pravil in kriterijev za upravljanje z državno imovino v predpisih in drugih aktih, ki nastajajo na temelju tega Zakona, zastavljanjem ciljev upravljanja z državno imovino v Strategiji upravljanja z državno imovino in Letnem načrtu z upravljanjem z državno imovino, rednim obveščanjem javnosti z aktivnostmi organov, ki upravljajo z državno imovino in javnimi objavami odlokov o upravljanju z državno imovino.*“ (Zakon o upravljanju, 2013, čl. 15).

¹ Več na: <http://www.cerp.hr/o-cerp-u/9>.

² Zakon o upravljanju in razpolaganju z imovino v lasti Republike Hrvaške je stopil v veljavo 30. julija 2013 (NN 94/13) in je dostopen na povezavi: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_07_94_2121.html.

³ Zakon o pravici do dostopa do informacij (NN 25/13) je dostopen na povezavi: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_02_25_403.html.

⁴ 3. člen ZPPI navaja, da je cilj ZPPI "omogočiti in zagotavljati uresničevanje pravice do dostopa do informacij, ki jo zagotavlja ustava Republike Hrvaške, kot tudi ponovno uporabo informacij fizičnim in pravnim osebam, in sicer z odprtostjo in javnostjo delovanja organa državne oblasti."

⁵ 1. člen ZPPI "ureja pravico do dostopa do tistih informacij in njihove ponovne uporabe, ki jih posedujejo organi državne oblasti. Določajo se načela pravice do dostopa do informacij in njihove ponovne uporabe, omejitve te pravice, postopek za uresničevanje in zaščito dostopa in ponovne uporabe informacij, delokrog, način dela, pogoji za imenovanje in razreševanje pooblaščenecv za informiranje ter inšpekcijski nadzor nad izvajanjem tega zakona."

Večina podatkov, ki nastaja pri delu CERP-a kot pravni osebi z javnimi pooblastili, sodi k odprtim podatkom. „*Politika odprtih podatkov predstavlja strateško smer v nadaljnjem razvoju politike odprtosti in transparentnosti javne uprave. Z njeno pomočjo se želi ustvariti in razvijati spodbudno okolje za odpiranje podatkov organov državne oblasti ter njihovo ponovno uporabo v namene ustvarjanja nove družbene in gospodarske vrednosti.*“ (Politika otvorenih podatka, 2018). Koncept odprtih podatkov izhaja iz spoznanja, da so javno dostopni podatki, ki jih organi z javnimi pooblastili zbirajo v okviru svojega delokroga (če torej dostop do njih ni omejen z zakonskimi odredbami), skupno dobro vseh udeležencev – uprave, državljanov, zasebnega in civilnega sektorja. Z zagotavljanjem njihove dostopnosti za uporabo v komercialne ali nekomercialne namene (npr. za razvoj aplikacij), obdelovanjem in predelovanjem podatkov za znanstvene in druge raziskave ter povezovanjem različnih baz podatkov se ustvarja znatna dodatna družbena in gospodarska vrednost, izkoriščajo se obstoječi potenciali, krepi se transparentnost javnega sektorja in zmanjšuje se tveganje za korupcijo (Politika otvorenih podatka, 2018).

Odprti podatki, s katerimi upravlja CERP, najdemo v finančnih dokumentih (letna finančna poročila, letni finančni načrti in predstavitve), strategijah in dokumentih javnih naročil (registri pogodb iz javnih naročil in sporazumov, plani javnih naročil itd.), kar je razvidno na spletni strani CERP⁶ in v drugih javnih spletnih publikacijah.⁷

Tu je potrebno poudariti, da CERP v okviru svoje dejavnosti pridobiva tudi podatke, ki mu jih v skladu z Zakonom dajejo gospodarski subjekti iz svojih portfeljev. „*Pravne osebe, s čigar delnicami, poslovnimi deleži in lastninskimi pravicami po Zakonu upravlja Center, so dolžne na njegovo zahtevo predložiti četrletno finančno poročilo, letno poročilo, srednjeročni plan, srednjeročno poročilo in po potrebi tudi druge dokumente, ki so določeni s posebnim predpisom.*“ (Zakon o upravljanju, 2013, čl. 12). Ti podatki niso javno objavljeni.

3. GENERAL DATA PROTECTION REGULATION (GDPR)

3.1 Splošna pravila in postopki

Kot organ državne oblasti je CERP vse od svoje ustanovitve zavezan k upoštevanju Zakona o varstvu osebnih podatkov (v nadaljevanju: ZZOP), ki je bil v svoji končni verziji usklajen z evropskim pravom oz. z Direktivo 95/46/EZ Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. oktobra 1995, ki govori o zaščiti posameznika pri obdelavi osebnih podatkov in svobodnem prenosu takih podatkov (CELEX 31995L0046) (ZZOP, 2012, čl. 1a). ZZOP je prenehal veljati 25. maja 2018, ko ga je zamenjala Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o zaščiti posameznika pri obdelavi osebnih podatkov in svobodnem pretoku takih podatkov (v nadaljevanju GDPR) (Zakon o upravljanju, 2013, čl. 1). Takrat oz. potem, ko je leta 2018 stopil v veljavo Zakon o izvajanju Splošne uredbe o varstvu podatkov, je prenehala veljati tudi dotedanja Direktiva 95/46 EZ.

Glede na 1. točko 4. člena GDPR so osebni podatki vsi podatki, ki se nanašajo na posameznika, katerega identiteta je znana ali pa jo je mogoče posredno ali neposredno ugotoviti, predvsem s pomočjo identifikatorjev, kot so ime, identifikacijska številka, podatki o lokaciji, mrežni identifikator, ali pa s pomočjo enega ali več podatkov, ki

⁶ Več na: <http://www.cerp.hr/pristup-informacijama/16>.

⁷ Evidenca o vpogledu in prevzemanju dokumentacije o nabavi s strani gospodarskih subjektov se skladno z Zakonom o javni nabavi vodi v Elektronskem oglasniku javne nabave: <https://eojn.nn.hr/Oglasnik/>.

določajo fizično, fiziološko, genetsko, mentalno, ekonomsko, kulturno ali socialno identiteto posameznika⁸.

Namen varstva osebnih podatkov je zaščita zasebnega življenja in ostalih človeških pravic in temeljnih svoboščin pri zbiranju, obdelovanju in uporabi osebnih podatkov.

Glede na 7. točko 4. člena GDPR ima CERP vlogo upravljalca osebnih podatkov; zbira, obdeluje, uporablja in ščiti osebne podatke izvajalcev – uporabnikov in zaposlenih v CERP-u –, vse v skladu z določili GDPR, zakonodajo Evropske unije in Republike Hrvaške, Zakonom o delu ter lastnimi internimi akti, ki urejajo vprašanje zaščite zasebnosti in osebnih podatkov v CERP-u. Zaščita osebnih podatkov je zagotovljena vsem zaposlenim in drugim fizičnim osebam v CERP-u ne glede na njihovo državljanstvo, bivališče, raso, barvo kože, spol, jezik, veroizpoved, politično ali katero drugo prepričanje, narodnost, socialni status, imovino, starost, izobrazbo, družbeni položaj oz. druge osebne lastnosti.

Osebnih podatki, ki se zbirajo, morajo biti točni, popolni in sproti posodobljeni. Netočni podatki se brišejo ali posodobijo. CERP kot izvajalec zbirke podatkov sme v skladu z GDPR po potrebi zbirati, obdelovati in uporabljati tudi druge osebne podatke, vendar ne v večjem obsegu, kot je nujno za doseg zastavljenega cilja. Med zbiranjem podatkov se izrecno navede namen zbiranja, dajalci podatkov pa morajo biti z njim seznanjeni.

Pošteno upravljanje z osebnimi podatki predvideva, da CERP udeležencem zagotavlja dostop do vseh potrebnih informacij, transparentnost upravljanja pa predvideva, da so udeležencem na voljo vse relevantne informacije v jasni in razumljivi obliki. Tako imajo udeleženci pravico do informacije, ali CERP upravlja s katerim od njihovih osebnih podatkov. V tem primeru lahko zaprosijo za dostop do teh podatkov in tudi za kopijo. Lahko dobijo informacije o vrsti in obsegu zbranih podatkov, načinu obdelave, prejemnikih teh podatkov ter o roku hranjenja.

Udeleženci imajo pravico zahtevati od CERP-a kot voditelja obdelave zbirke popravek ali dopolnitev netočnih osebnih podatkov. Prav tako lahko vložijo pritožbo na obdelovanje podatkov ter zaprositi ali zahtevati omejitev njihove obdelave.

Če so izpolnjeni pogoji, lahko udeleženec zahteva izbris njegovih osebnih podatkov. Vendar pravica do brisanja („pravica do pozabe“) ni absolutna. V primerih, ko je izbris potrebno odobriti, CERP to stori takoj. Pravici do brisanja ni moč ugoditi, kadar je obdelovanje osebnih podatkov nujno zaradi spoštovanja zakonodaje, ki ureja svobodo

⁸ *Evropska komisija definira osebne podatke takole: „Personal data is any information that relates to an identified or identifiable living individual. Different pieces of information, which collected together can lead to the identification of a particular person, also constitute personal data. Personal data that has been de-identified, encrypted or pseudonymised but can be used to re-identify a person remains personal data and falls within the scope of the law. Personal data that has been rendered anonymous in such a way that the individual is not or no longer identifiable is no longer considered personal data. For data to be truly anonymised, the anonymisation must be irreversible. The law protects personal data regardless of the technology used for processing that data – it’s technology neutral and applies to both automated and manual processing, provided the data is organised in accordance with pre-defined criteria (for example alphabetical order). It also doesn’t matter how the data is stored – in an IT system, through video surveillance, or on paper; in all cases, personal data is subject to the protection requirements set out in the GDPR. Kao primjere osobnih podataka navodi: a name and surname; a home address; an email address such as name.surname@company.com; an identification card number; location data (for example the location data function on a mobile phone)*; an Internet Protocol (IP) address; a cookie ID*; the advertising identifier of your phone; data held by a hospital or doctor, which could be a symbol that uniquely identifies a person.“* Prezeto s spletne strani Evropske komisije: https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/reform/what-personal-data_en.

do informiranja in izražanja ter spoštovanja zakonskih obvez, ki jim je CERP podvržen, in podobno.

Za vse morebitne spore v zvezi s postopki obdelave osebnih podatkov je v CERP-u zaposlena oseba, ki se ukvarja s tem področjem. Ta svetuje in obvešča vodjo obdelave podatkov ter zaposlene o obveznostih v zvezi z GDPR, preverja usklajenost postopkov z GDPR, spremlja izvrševanje ukrepov za zaščito podatkov, vodi podrobne evidence o vseh dejavnostih obdelave podatkov (vključno z natančno obrazložitvijo namena obdelave) in deluje kot glavni posrednik med CERP-om in Agencijo za zaščito osebnih podatkov (v nadaljevanju: AZOP)⁹ kot nadzornim telesom.

CERP mora voditi Evidenco dejavnosti obdelovanja zbranih osebnih podatkov. Evidenca vsebuje naslednje informacije:

- ime (naziv pravne osebe) in kontaktne podatke CERP-a;
- namen zbirke;
- opis kategorij udeležencev in kategorij osebnih podatkov;
- kategorije oseb, ki imajo dostop do osebnih podatkov oz. jim bodo le-ti posredovani;
- če je potrebno, prenose osebnih podatkov v tretjo državo ali mednarodno organizacijo;
- če je mogoče, predvidene roke za izbris različnih kategorij podatkov (rok hrambe);
- stopnjo zaščite (splošni opis tehničnih in organizacijskih varnostnih ukrepov).

Evidenca dejavnosti obdelovanja podatkov mora biti v pisni in elektronski obliki, CERP pa jo je dolžan dati AZOP na vpogled.

3.2 Osebni podatki zaposlenih v CERP-u

Med procesom uveljavitve GDPR je CERP izdelal Pravilnik o zbiranju, obdelavi, uporabi in zaščiti osebnih podatkov zaposlenih v CERP-u (v nadaljevanju: Pravilnik), ki vsebuje pravila o zbiranju, obdelavi, uporabi in zaščiti osebnih podatkov, ki se nanašajo na zaposlene in druge fizične osebe v CERP-u oziroma udeležence, s katerimi CERP sodeluje v okviru svojega rednega poslovanja. Gre za tisti segment, ki se nanaša izključno na področje kadrovskih del in človeških virov CERP-a, skladno z internimi akti o organizacijski strukturi in sistemizaciji delovnih mest. Po Pravilniku je predvidena Evidenca CERP-a kot izvajalca obdelave, ki se nanaša na tam zaposlene, vsebuje pa naslednje podatke:

- ime in priimek;
- osebno identifikacijsko številko (matična številka);
- spol;
- dan, mesec in leto rojstva;
- državljanstvo;
- stalno oz. začasno bivališče;

⁹ Glede na 4. člen Zakona o uvedbi Splošne uredbe o zaščiti podatkov je AZOP telo, ki v skladu z določili GDPR in zakonodajo Evropske unije ter Republike Hrvaške izvaja nadzor nad varstvom osebnih podatkov v Republiki Hrvaški. Več na: <https://azop.hr/>.

- dovoljenje za bivanje in delo oz. potrdilo o prijavi na delo, če jih delavec mora imeti;
- potrdila o strokovni izobrazbi ter posebnih preizkusih in tečajih, ki so pogoj za opravljanje dela (vključno z licencami, certifikati ipd.);
- datum začetka zaposlitve;
- delovno mesto; če ni stalno, se napiše, da se delo opravlja na različnih mestih;
- delovni čas: polni oz. ustrezno skrajšani delovni čas v urah;
- čas mirovanja zaposlitve, neplačanega dopusta, porodniškega ali starševskega dopusta ter koriščenje drugih pravic v skladu s predpisi;
- datum prekinitve delovnega razmerja;
- razlog prekinitve delovnega razmerja.

Evidenca prav tako predvideva vnos tistih podatkov zaposlenih, ki se nanašajo na posebne zadeve ali pravice v zvezi z delovnim razmerjem, to so na primer:

- upokojski status pred začetkom dela v CERP-u;
- izjavo ali potrdilo o nosečnosti, materinstvu, dojenju;
- status starša samohranilca;
- status posvojitelja;
- poklicna bolezen, poškodba pri delu, nezmožnost za delo;
- zmanjšanje delovne sposobnosti, neposredna nevarnost pojava zmanjšane delovne sposobnosti;
- invalidnost, neposredna nevarnost nastanka invalidnosti;
- invalidska upokojitev zaradi delne izgube delovne sposobnosti;
- za delavce, ki eventualno delajo z nepolnim delovnim časom, podatek o drugih delodajalcih, pri katerih delajo za nepolni delovni čas.

Ostala vprašanja zbiranja, obdelave, uporabe in zaščite osebnih podatkov, ki jih v zvezi z delovnim razmerjem zbira, obdeluje, uporablja in ščiti CERP, so:

- vprašanje evidence delovnega časa in obračuna plače,
- vprašanje zaščite pri delu,
- vprašanje videonadzora.

V teh vprašanjih se ne uporabljajo določila Pravilnika, ampak določila ustrezne zakonodaje Republike Hrvaške: Zakon o delu (2014, 2017), Zakon o plačah v javnem sektorju (2001, 2009) in Zakon o zaščiti pri delu (2014), medtem ko je vprašanje videonadzora oziroma obdelave osebnih podatkov iz videonadzora regulirano s členi 25.–30. Zakona o uveljavitvi Splošne uredbe o varstvu podatkov.

3.3 Osební podatki udeležencev/uporabnikov CERP-a

CERP kot pravna oseba z javnimi pooblastili zbira osebne podatke, ki jih potrebuje za izvrševanje javnih pooblastil oziroma jih potrebuje v poslovnem odnosu. To so npr. ime, priimek, osebna matična številka, naslov bivališča, e-naslov in podobno. Kadar je zaradi izvajanja javnih pooblastil to neizogibno, lahko CERP pridobiva osebne podatke tudi iz drugih javno dostopnih virov, npr. davčne uprave, sodnega registra, zemljiške knjige, finančne uprave in drugih.

CERP sme osebne podatke obdelovati le, če je udeleženec/obdelovanec podal privoljenje za obdelavo svojih osebnih podatkov za enega ali več točno določenih namenov ali pa je obdelava nujna:

- za izvrševanje pogodbenih obveznosti oz. zaradi pogodbe, v kateri je obdelovanec pogodbená stranka, ali še pred sklenitvijo pogodbe, kadar to zahteva obdelovanec;
- zaradi zaščite ključnih interesov obdelovanca ali druge fizične osebe;
- zaradi spoštovanja pravnih obvez CERP-a;
- za izvrševanje nalog javnega interesa ali pri izvrševanju javnih oz. uradnih pooblastil CERP-a;
- za potrebe legitimnih interesov CERP-a ali tretje strani, razen v primeru višjih interesov ali temeljnih pravic in svoboščin udeleženca, ki zahtevajo zaščito osebnih podatkov.

CERP ne zbira osebnih podatkov uporabnikov, razen če jih niso sami izrecno naredili dostopne. Privoljenje udeleženca ne sme biti z ničimer pogojeno in mora biti podano kot izraz njegove svobodne volje. Zadrži tudi pravico, da lahko privoljenje v vsakem trenutku prekliče.

CERP se obvezuje varovati vse osebne podatke udeleženca oz. uporabnika in jih brez njegove odobritve ne sme posredovati ali narediti dostopne tretjim osebam, razen v naslednjih primerih:

- ponudnikom uslug, ki jih CERP angažira kot izvrševalce obdelave za posle, povezane z izpolnjevanjem pogodbe, v kateri je uporabnik stranka,
- nadrejenemu organu oblasti v namene izpolnjevanja nalog iz njihovega delokroga (npr. policija, višje sodne inštanca, davčna uprava),
- kadar je CERP po zakonu dolžan dostaviti podatke.

CERP ne posreduje podatkov uporabnikov v druge države oziroma ni udeležen v mednarodnem prenosu podatkov. Če se vendarle pokaže potreba po tem, bo CERP to izvedel skladno z veljavno tozadevno zakonodajo.

3.4 Zaščita in varnost osebnih podatkov

Vsi zaposleni v CERP-u in druge osebe, ki delajo za CERP in v njegovem imenu kot izvajalec obdelave podatkov, so odgovorni za varnost vseh osebnih podatkov, ki jih CERP poseduje in obdeluje. Ti podatki so dostopni samo tistim osebam v CERP-u, ki so potrebne za izpolnjevanje nalog. Hranijo se na varnem mestu, kjer je onemogočen dostop tretjim osebam, razen če jim je to predtem dovoljeno in so sklenili pogodbo o zaupanju. Podatki se varujejo z najvišjo stopnjo pazljivosti, v skladu z obliko nosilca

zapisa. Tako se podatki v personalnih mapah zaposlenih, ki so na papirju, hranijo v trezorju (omari – službenem sefu) CERP-a ali v zaklenjenem prostoru z nadzorom. Elektronski zapisi oz. digitalni podatki morajo biti zavarovani z gesli z nadzorovanim dostopom. Če se podatki zaradi izponjevanja službenih nalog posredujejo drugim zaposlenim v CERP-u, jih hranijo v zaklenjenih predalih ali omarah.

Razen tega bo CERP glede na svoje finančne in druge možnosti ter oceni vpliva na zaščito osebnih podatkov izvajal ustrezne tehnične in organizacijske ukrepe za večjo raven varnosti osebnih podatkov, kar bo glede na potrebe vključevalo tudi:

- psevdonimizacijo¹⁰ in enkripcijo¹¹ osebnih podatkov,
- sposobnost zavarovanja trajne verodostojnosti, celovitosti, dostopnosti, zanesljivosti sistema ter obdelave,
- sposobnost pravočasne ponovne vzpostavitve dostopnosti osebnih podatkov in pristopa do njih v primeru fizičnega ali tehničnega incidenta,
- postopek/proces rednega testiranja, ocenjevanja in vrednotenja učinkovitosti tehničnih in organizacijskih ukrepov za zagotavljanje varnosti obdelave.

Izvajanje kontrole oziroma nadzora ter spopadanje z incidenti v procesih obdelave osebnih podatkov je bodisi v delokrogu uslužbenca CERP-a, ki se ukvarja z zaščito osebnih podatkov, bodisi AZOP-a kot nadzornega telesa. V primeru, da pride do incidenta v zvezi z zlorabo osebnih podatkov, je potrebno tak dogodek evidentirati ter obvestiti nadzorno telo.

3.5 Arhivistična obdelava dokumentacije, ki vsebuje osebne podatke

Enako kot vsa ostala dokumentacija, ki nastaja pri delovanju CERP-a, se tudi dokumentacija, ki v CERP-u nastaja v sklopu upravljanja z osebnimi podatki, odlaga in hrani skladno s Posebnim popisom gradiva CERP-a z roki hranjenja (v nadaljevanju: Posebni popis).¹² Ta dokumentacija je navedena v okviru funkcije 2. *Človeški viri, delo in delovna razmerja*, v okviru tega pa pripadajoče aktivnosti 2.2. *Delo in delovna razmerja*, oziroma skupine 2.2.3. *Zaposleni*, ki zajema personalne mape in drugo

¹⁰ Pod psevdonimizacijo se razume ločevanje skupka podatkov o določeni osebi od skupka podatkov, ki so potrebni za njeno identifikacijo. Osebnim podatkom se namesto pravega identifikatorja (npr. EMŠO) dodeli neka druga vrednost/oznaka (psevdonom), vendar se njena povezava s pravim identifikatorjem strogo varuje. Eden od najpogostejše omenjenih načinov zaščite je podan v Uredbi. Praviloma curljanje najbolj občutljivih podatkov, tj. zdravstveno stanje, politična in spolna usmerjenost, gesla računov in PIN-številke kreditnih kartic, ne napravi nobene škode, če jih ni mogoče povezati z njihovim lastnikom. Psevdonimizacija ni obvezna, je pa vsekakor dobra praksa v oblikovanju informacijskih sistemov. Prevezeto s spletne strani Ostendo Consulting: <https://ostendogroup.com/hr/faq/psevdonimizirati/>.

¹¹ Enkripcija osebnih podatkov se v besedilu Uredbe pogosto omenja kot ena od rešitev, s katerimi je mogoče zmanjšati tveganje, vendar ni obvezna. Osebnih podatki se morajo varovati v skladu z oceno tveganja. Za razliko od običajnega pristopa, ki ugotavlja možen vpliv negativnih dogodkov na organizacijo, se tu ugotavlja vpliv na udeleženca oziroma lastnika osebnega podatka. Kjer so velike količine občutljivih osebnih podatkov, je enkripcija praviloma ena od najučinkovitejših rešitev za zmanjšanje tveganja. Zaščita podatkov v informacijskih sistemih z enkripcijo je praviloma kompleksen projekt. Preden se odločimo za tak pristop, se je potrebno obvezno posvetovati z avtorji poslovnoinformacijskega sistema o podatkih, ki jih želimo kriptirati. Prevezeto s spletne strani Ostendo Consulting: <https://ostendogroup.com/hr/cesta-pitanja/>.

¹² CERP je kategoriziran kot ustvarjalec gradiva 1. kategorije, kar pomeni, da je njegova dokumentacija pravzaprav arhivsko gradivo v nastajanju. V Posebnem popisu gradiva so določeni tudi njegovi roki hranjenja. Obširneje o tem: Molnar, Branka: *Opći popis gradiva s rokovima čuvanja kao univerzalni klasifikacijski plan u Republici Hrvatskoj - analiza primjene u praksi*: http://www.pokarh-mb.si/uploaded/datoteke/Radenci/radenci_2017/26_molnar_2017.pdf.

dokumentacijo o zaposlenih (pri čemer se evidence o zaposlenih hranijo trajno), in v okviru funkcije 5. *Informacijski viri in dokumentacija* v sklopu aktivnosti 5.1. *Dostopnost in uporaba informacij*, oziroma skupine 5.1.1. *Dostopnost informacij*, pri čemer se osebni podatki obravnavajo kot zaščiteni oziroma klasificirani, zaupni ali tajni. Ta skupina obsega dokumentacijo, ki se nanaša na določanje dostopa do informacij, to je določitev tajnosti podatkov, določitev pogojev in evidentiranje dostopa do klasificiranih in drugih tajnih podatkov, na dokumentacijo v zvezi z zaščito in dostopom do osebnih podatkov, na sprejem predpisov o dostopu do podatkov, šifre in gesla za dostop do določenih kategorij podatkov. Pri tem se splošna korespondenca, poizvedbe, odgovori in obvestila v zvezi s tajnostjo podatkov in dostopnostjo informacij hranijo samo leto dni od nastanka, potem pa se izločajo. Vsi pravilniki, navodila, sklepi v zvezi s tajnostjo podatkov, vprašanja, obvestila in tolmačenja predpisov o dostopnosti podatkov, navodila za njihovo uporabo, vse tozadevne evidence, sezname oseb z dostopom do klasificiranih podatkov ter register certifikatov z roki veljavnosti se hranijo trajno.

Šifre in gesla, ki omogočajo dostop do tajnih in zaupnih podatkov, ter dokumentacija o hranjenju, dostopanju in uporabi šifer in gesel se hranijo še dve leti po koncu leta, v katerem so jih nehali uporabljati. Potem jih izločijo.

Dokumentacija o določitvi zaupnosti podatkov oziroma odloki in objave nadrejenih teles in drugih oseb o klasificiranih in drugih tajnih podatkih, določitev zaupnosti lastnih podatkov (poslovne, službene in druge skrivnosti) ter kriteriji in postopek določanja rokov tajnosti se hranijo še 5 let po preteku tajnosti. Potem se lahko izločijo. Evidence, zahteve in pooblastila za dostop do tajnih podatkov ter ostala tozadevna dokumentacija se izločajo 10 let po preteku veljavnosti.

Dokumentacija v zvezi z osebnimi podatki se hrani 5 let od zaključka zadeve, potem se izloči. To se nanaša na evidence zbirk osebnih podatkov, na pooblastila za dostop do osebnih podatkov, na korespondenco z nadrejenim telesom, na sprejemanje predpisov o upravljanju z zbirkami osebnih podatkov, na zahteve za dostop do osebnih podatkov ter na pritožbe, spore in ostalo dokumentacijo v zvezi s temi zahtevami.

Dokumentacija o nepooblaščenem dostopu, uporabi ali objavi tajnih in drugih podatkov z omejenim dostopom oziroma o prestopkih/prekoračitvah in preiskavah se hrani trajno le takrat, ko gre za pravilnike, navodila in sklepe v zvezi s prestopki/prekoračitvami in preiskavami. Dokumentacija o posameznih primerih nepooblaščenega dostopa, uporabe ali objave tajnih in drugih podatkov z omejenim dostopom se hrani 10 let od zaključka zadeve, nato se izloča. Splošna korespondenca, vprašanja/poizvedbe, odgovori in obvestila o prekrških in preiskavah se izločajo že po enem letu po nastanku.

Analiza ravnanja z osebnimi podatki po uvedbi GDPR kaže, da kot neposredna posledica odredb GDPR oziroma njene implementacije v CERP-u nastajajo najmanj štiri nove vrste dokumentacije:

- Pravilnik o zbiranju, obdelavi, uporabi in varstvu osebnih podatkov zaposlenih v CERP-u – v Posebnem popisu se umešča v podskupino 5.1.1.2. Politika in postopki; hrani se trajno
- Evidenca CERP-a kot izvajalca obdelave, ki se nanaša na zaposlene v CERP-u – v Posebnem popisu se umešča v podskupino 2.2.3.3. Evidenca zaposlenih; hrani se trajno
- Evidenca dejavnosti obdelave – v Posebnem popisu se umešča v podskupino 5.1.1.3. Evidence; hrani se trajno
- Privolitve – v Posebnem popisu se umeščajo v podskupino 5.1.1.7. Osebni podatki; hranijo se 5 let od prenehanja veljavnosti, potem se izločijo

Predvideni roki hrambe te dokumentacije pričajo, da ima nacionalna arhivska zakonodaja kot *lex specialis* prednost pred določili GDPR, čeprav GDPR predvideva, da relevantne dokumentacije po zaključku konkretnega namena ni potrebno več hraniti. In tudi, ker se po koncu delovnega razmerja znatno zmanjšujejo pravni temelji za obdelavo osebnih podatkov zaposlenih.

4. ZAKLJUČEK

Implementacija GDPR v CERP-u se je začela takoj po sprejetju Zakona o izvajanju Splošne uredbe o zaščiti osebnih podatkov in še vedno traja. To je nepretrgan proces, ki poleg spoznavanja z novostmi zahteva tudi razmišljanje o lastni poslovni praksi, njenem preverjanju in revidiranju postopkov CERP-a kot pravne osebe z javnimi pooblastili. Torej, kako bi se postopki uskladili z določili GDPR oziroma kako bi se popolnoma zaščitili osebni podatki vseh udeležencev, tako zaposlenih kot uporabnikov CERP-a, ne glede na to, kje v CERP-u ti podatki obstajajo: na papirju, v bazah podatkov, aplikacijah, na računalnikih, posnetkih videonadzora, na spletu, v oblaku ali nekje na mreži. Izvedba GDPR razen začetnega opredeljevanja osebnih podatkov zahteva tudi preverjanje informacijske varnosti, izobraževanje zaposlenih in uvedbo ustreznih protokolov ravnanja. Vse to, razen preverjanja zakonskega okvirja, v katerem deluje CERP, se lahko izkoristi tudi za izboljšanje poslovnega procesa, osredotočanje na ključne elemente upravljanja z osebnimi podatki in končno tudi za poenostavljenje administracije.

Skrajni cilj implementacije GDPR je, da se CERP kot pravna oseba z javnimi pooblastili zaveda svoje obveznosti glede varstva in obdelave osebnih podatkov, da uvede konkretne protokole ravnanja z njimi in da se z izobraževanjem zaposlenih ter dvigom ravni informacijske varnosti vzpostavi pogoji za njihovo varno, pravno utemeljeno in zaščiteno obdelavo.

SUMMARY

IMPLEMENTATION OF GDPR IN THE CENTER FOR RESTRUCTURING AND SALES - BEST PRACTICE CASE

Branka MOLNAR, Antonia KNEŽEVIĆ

Center for Restructuring and Sales, Zagreb, Croatia

branka.molnar@gmail.com

Center for Restructuring and Sales (CERP) was established in 2013 as the legal successor of the Agency for Managing State Property. CERP is a legal person with public authorities, which manages shares in companies, which are the propriety of the Republic of Croatia, Croatian Health Insurance Institute and the State Agency for Deposit Insurance and Bank Resolution. It is directly under the competence of the Government of the Republic of Croatia. Most information, created at the work of CERP is public and can be access by the Law on Access to Information and open data policy.

In the framework of its activities, CERP gathers personal information of its employees, users, business partners, suppliers, employment candidates and others. In this context, CERP is bound to respect the General Data Protection Regulation and acts as data processor. Personal data is processed according to the Law on the Use of

GDPR, the Labour Act and other internal acts of CERP, which regulate the question of privacy and personal data protection.

Processing of employees' personal data in CERP is regulated by the Rules on Gathering, Processing, Use and Protection of Personal Data. Personal data of users is processed only if the user gives permission for processing. Access to data is granted only to authorized employees, which are obliged to respect data confidentiality and privacy.

Users have the right to access their own personal data, to gain information on their processing and to obtain their copies. In certain cases, they have the right to demand corrections or their erasure. Complaints are directed to the Agency for the Protection of Personal Data.

CERP is a 1st category creator of archives in Croatia and therefore data has to be kept in compliance with a special internal regulation and the archival legislation as a lex specialis. In cases where personal data is processed on the basis of a permission, the processing stops if the permission is revoked.

The process of GDPR implementation in CERP is still ongoing. CERP has named a Data Protection Officer and with continual education of its employees, it provides technical and organizational protection of personal data from their loss, destruction, manipulation or unauthorized access.

Viri in literatura:

Molnar, B. (2017). Opći popis gradiva s rokovima čuvanja kao univerzalni klasifikacijski plan u Republici Hrvatskoj - analiza primjene u praksi. V: Gostenčnik, N. (ur.) *Tehnični in vsebinski problemi klasičnega in elektronskega arhiviranja, Radenci 2017*. Pridobljeno 21. 3. 2019. s spletne strani: http://www.pokarh-mb.si/uploaded/datoteke/Radenci/radenci_2017/26_molnar_2017.pdf .

Agencija za zaštitu osobnih podataka (AZOP). (2018). Pridobljeno 5. 3. 2019 s spletne strani: <https://azop.hr>.

Centar za restrukturiranje i prodaju (CERP). (2019). Pridobljeno 11. 3. 2019. s spletne strani: <http://www.cerp.hr/o-cerp-u/9>.

Elektronički oglasnik javne nabave. (2019). Pridobljeno 12. 3. 2019 s spletne strani: <https://eojn.nn.hr/Oglasnik/>.

European Commission. (2019). Pridobljeno 18. 3. 2019 s spletne strani: https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/reform/what-personal-data_en.

Ispravak Zakona o zaštiti na radu. (2014). Pridobljeno 22. 3. 2019 s spletne strani: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2014_10_118_2233.html.

Opća uredba o zaštiti podataka - Uredba (EU). (2018). Pridobljeno 20. 2. 2019 s spletne strani: [https://www.zakon.hr/z/1021/Op%C4%87a-uredba-o-za%C5%A1titi-podataka---Uredba-\(EU\)-2016/679](https://www.zakon.hr/z/1021/Op%C4%87a-uredba-o-za%C5%A1titi-podataka---Uredba-(EU)-2016/679).

Ostendo Consulting (2019). Pridobljeno 23. 3. 2019 s spletne strani: <https://ostendogroup.com/hr>.

Politika otvorenih podataka. (2018). Pridobljeno 14. 3. 2019 s spletne strani: <http://data.gov.hr/sites/default/files/library/Politika%20otvorenih%20podataka.pdf>.

Povjerenik za informiranje. (2019). Pridobljeno 12. 3. 2019 s spletne strani: <http://tjv.pristupinfo.hr/?sort=1&page=10>.

- Zakon o izmjenama Zakona o radu. (2017).** Pridobljeno 21. 3. 2019 s spletne strani: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2017_12_127_2877.html.
- Zakon o pravu na pristup informacijama. (2013).** Pridobljeno 12. 3. 2019 s spletne strani: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_02_25_403.html.
- Zakon o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka. (2018).** Pridobljeno 12. 3. 2019 s spletne strani: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2018_05_42_8_05.html.
- Zakon o radu. (2014).** Pridobljeno 21. 3. 2019 s spletne strani: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2014_07_93_1872.html.
- Zakon o upravljanju državnom imovinom. (2018).** Pridobljeno 11. 3. 2019 s spletne strani: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2018_06_52_1023.html.
- Zakon o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske. (2013).** Pridobljeno 11. 3. 2019 s spletne strani: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_07_94_2121.html.
- Zakon o zaštiti na radu. (2014).** Pridobljeno 22. 3. 2019 s spletne strani: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2014_06_71_1334.html.